

ABDULLAH BORA

**YENİ NESİL SERBEST TİCARET
ANDLAŞMALARINDA İLAÇLARIN FİKRİ
MÜLKİYETİ İLE SAĞLIK HAKKI ÇATIŞMASI**

İÇİNDEKİLER

Dizi EDITÖRÜNÜN SUNUŞU.....	VII
TAKDİM	XI
ÖNSÖZ.....	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM YENİ NESİL SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINI İNCELENMESİ

I. ULUSLARARASI TİCARET SİSTEMİ	9
II. DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ SİSTEMİ İÇERİSİNDE SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINI.....	12
A. Serbest Ticaret Bölgeleri.....	17
B. Gümrük Birlikleri.....	19
III. EN ÇOK GÖZETİLEN ULUS KAYDI	21
IV. SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINI'NIN ÇOK TARAFLI SERBEST TİCARETE ETKİLERİ.....	25
V. YENİ NESİL SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINI	33

İKİNCİ BÖLÜM MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR KAPSAMINDA İLAÇLARA ERİŞİM VE SAĞLIK HAKKI

I. KONUyla İLGİLİ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR	39
--	----

A. Paris Konvansiyonu	39
B. Patent İşbirliği Andlaşması	40
C. TRIPS Andlaşması.....	42
1. TRIPS Andlaşması ve Halk Sağlığı Hakkında 2001 Tarihli Doha Deklarasyonu	46
a. Zorunlu Lisans.....	48
b. TRIPS Andlaşması ve Halk sağlığı hakkında Doha Deklarasyonu'nun 6.paragrafının uygulanması hakkındaki 30 Ağustos 2003 tarihli Genel Konsey Kararı.	52
II. SAĞLIK HAKKI VE İLAÇLARA ERİŞİM.....	58
III. COVID-19 PANDEMİSİ VE AŞILARA ERİŞİM.....	70
IV. DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ BÜNYESİNDEKİ PANDEMİ ANLAŞMASI GİRİŞİMİ	81

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİLLETLERARASI HUKUKTA ÇATIŞMA BAKIMINDAN YENİ NESİL SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINDA İLAÇLARIN FİKRİ MÜLKİYETİ

I. YENİ NESİL SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINDA YER ALAN İLAÇLARA YÖNELİK FİKRİ MÜLKİYET HÜKÜMLERİ	88
A. Deneme Verilerinin Gizliliği – Veri İmtiyazı	88
B. Patentlenebilir Konular.....	104
C. Patent Koruma Süresi.....	107
D. Bolar İstisnası.....	110
1. Bolar Davası.....	111
2. EC-Canada Pharmaceuticals Davası	113
3. Yeni Nesil STA'larda Bolar İstisnası.....	118
E. Patent Bağlantı Sistemi.....	119
F. Zorunlu Lisans.....	122

G. Hakların Tükenmesi ve Paralel İthalat	124
II. YENİ NESİL SERBEST TİCARET ANDLAŞMALARINDA YER ALAN İLAÇLARA YÖNELİK FİKRİ MÜLKİYET HÜKÜMLERİNİN MİLLETLERARASI HUKUKTA ÇATIŞMA BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	127
A. Sağlık Hakkı ile Fikri Mülkiyet Hakkı arasındaki Çatışma	128
1. Bir İnsan Hakkı Olarak Fikri Mülkiyet Hakları.....	129
2. Sınai Bir Hak Olarak İlaç Patenti ve Sağlık Hakkı Arasındaki Çatışma	137
a. Sınai Hakları İnsan Hakları Hukuku Kapsamında Değerlendirmeyen Görüşler	137
b. Sınai Hakları İnsan Hakları Hukuku Kapsamında Değerlendiren Görüşler ve Bölgesel İnsan Hakları Mekanizmaları	144
(1) Hakların Sınırlandırılması Bakımından AİHS Sisteminde Sınai Mülkiyet ve Sağlık Hakkı Çatışması.....	147
(2) AİHS Sınırlandırma Rejimini TRIPS Andlaşması'na Uyarlamak	150
(3) ATAD Kararlarında Hakkın Özgül Konusu.....	161
B. İnsan Hakları Hukuku ile Uluslararası Ticaret Hukuku Arasındaki Sistemsel Çatışma.....	164
C. Andlaşmaların Çatışması Bakımından Serbest Ticaret Andlaşmaları ile Diğer Çok Taraflı Andlaşmaların Durumu.....	181
1. Çatışmanın Çözümü Bakımından Andlaşmalarda Bir Hükmün Öngörülmüş Olması	183
2. Çatışmanın Çözümü Bakımından Andlaşmalarda Bir Hükmün Öngörülmemiş Olması.....	190
a. Lex posterior İlkesi.....	194
(1) Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi m.41	195
(2) Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi m.30	202
b. Lex Specialis İlkesi	205
SONUÇ	207

ULUSLARARASI ANDLAŞMALAR DİZİNİ.....	211
KANUNLAR DİZİNİ.....	215
KARARLAR DİZİNİ.....	217
ULUSLARARASI RAPORLAR/BELGELER DİZİNİ.....	221
KAYNAKÇA.....	231
KAVRAM DİZİNİ.....	259